

Den norske psykologen

Bjørnar Olsen
Sjefredaktør

Spørsmålet om hvem som kan kalle seg psykolog her til lands, er ikke nytt. Alt i forarbeidene til psykologloven fra 1973 kan vi lese «at man ikke kan se at andre personer enn den som ha fått autorisasjon har noen «beskyttelsesverdig interesse i å kalle seg psykolog»» (Odd Dyrborg i Psykologtidsskriftet januar 1966). Når Elte-studentenes sak mot norske myndigheter kommer opp for retten 14. oktober, blir spørsmålet igjen høyaktuelt (se flere saker i denne utgaven).

Når Torje Sunde hos Regjeringsadvokaten hevder at ELTE-saken til syvende og sist handler om pasientsikkerhet og om å beskytte et godt fungerende helsesystem (se side 743), lyder det som et ekko fra over femti år siden. Vend tilbake til Dyrborgs tekst, og vi kan lese at man av pasientsikkerhetshensyn bør «søke å forhindre at mennesker med personlige problemer lar seg lokke av betegnelser som 'psykolog', 'psykologisk konsulent', 'psyk. kons.', 'klinisk psykolog' o.l. til å søke hjelp hos ukvalifiserte rådgivere».

Ett er allerede klart: Det finnes flere veier til norsk psykologtittel

Likevel, ELTE-saken handler ikke om hvorvidt man trenger autorisasjon for å kalle seg psykolog, og hvorvidt psykolog er helsepersonell. Spørsmålet er om man har tilegnet seg de nødvendige kvalifikasjonene norske myndigheter legger til grunn for en slik autorisasjon. Det norske profesjonsstudiets integrasjon av teori og praksis i et gjennomgripende studium kvalifiserer studenten til selvstendig klinisk praksis etter endt utdanning, og dette grepet skiller den norske utdanningen fra de fleste utenlandsstudier, sier Psykologforeningens generalsekretær Ole Tunold (se side 735).

Denne beskrivelsen av den norske profesjonsutdanningen står ikke til troende, mener ELTE-studentenes advokat Per Andreas Bjørgan (se intervju side 741). For langt de fleste norskutdannede psykologer gir seg i kast med et spesialiseringsløp med veiledning etter studiet, akkurat slik man vil forvente at ELTE-studentene ville gjort i Ungarn. Mens Bjørgan mener at utdanningene må sidestilles, mener Regjeringsadvokatens mann at den ungarske utdanningen ikke kvalifiserer til samme yrke, og dermed ikke kan lede til autorisasjon (se side 742).

Hvem som vinner frem i retten, vet vi mer om i løpet av de kommende ukene. Men ett er allerede klart: Det finnes flere veier til norsk psykologtittel. Og nye veier vil utvikles etter som kvalifikasjonskravene blir tydeligere. Tidligere leder og generalsekretær i Psykologforeningen Sverre L. Nielsen advarer mot profesjonsproteksjonisme og tar til orde for å utvikle en tilleggsutdanning for dem med norsk masterutdanning, og som vil bli autoriserte psykologer (se side 735). University of Roehampton i Storbritannia forsøker å etablere et studium de mener tilsvarer det norske profesjonsstudiet i psykologi. Og for en gruppe ELTE-studenter har norske myndigheter utviklet et kompensierende tiltak som leder i retning av autorisasjon. Prislapp: 245 millioner kroner

Fremtiden vil vise om den norske profesjonsmodellen står seg i trykket fra utenlandske universiteter som går stadig lenger i å tilpasse sine psykologiutdanninger til norske krav. Et sentralt spørsmål blir hvem som skal ta regningen for at masterne skal kunne tre inn i helsevesenet. I årene som kommer, vil man derfor måtte besvare tydelig hvilke krav man stiller til autoriserte psykologer her til lands, men også hvordan tilegnelsen av disse kvalifikasjonene skal finansieres.